

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกำแพง พลากร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สกศ. และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้มาประชุม

๑.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แทน) กรรมการโดยตำแหน่ง	ประธานการประชุม
๒.	เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ว่าที่ร้อยตรี ธนู วงษ์จินดา)	กรรมการ
๓.	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แทน)	กรรมการ
๔.	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางสาวอังคณา ใจกิจสุวรรณ รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ แทน)	กรรมการ
๕.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางฉันทน์ อัครวิเศษศักดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา แทน)	กรรมการ
๖.	ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (นางสาวกรรวิ สิริชิวภาค ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แทน)	กรรมการ
๗.	ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นางสาวจันทร์เพ็ญ เมฆาอภิรักษ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แทน)	กรรมการ
๘.	ปลัดกระทรวงแรงงาน (นางนภสร ทุงสุกใส ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน แทน)	กรรมการ
๙.	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายสมใจ วิเศษทักษิณ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แทน)	กรรมการ
๑๐.	ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นางสาววริษฐา สงวนเสริมศรี ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน แทน)	กรรมการ
๑๑.	เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสาวมนต์ทิพย์ สัมพันธ์วงศ์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ และสังคม แทน) กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน	กรรมการ
๑๒.	นายบุญเลี้ยง ไชยศักดิ์ กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๑๓.	นายอนุชากร มาศมมาตล กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ	กรรมการ
๑๔.	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อมร ลีลารัศมี	กรรมการ

กรรมการที่เป็นพระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์

๑๕. พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
๑๖. พระธรรมวิสุทธิทศจารย์ (แสวง ธมฺเมสโก) กรรมการ
- กรรมการที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย**
๑๗. นายสมัย เจริญช่าง กรรมการ
- กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น**
๑๘. นายชัชวีสต์ เศรษฐี กรรมการ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ**
๑๙. นางสาวกรองทอง บุญประคอง กรรมการ
๒๐. นายคมสัน โพธิ์คง กรรมการ
๒๑. นายชัยยศ อิมสุวรรณ์ กรรมการ
๒๒. นายชาติชาย เกตุพรหม กรรมการ
๒๓. รองศาสตราจารย์ดนูวัศ สาศริก กรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ กรรมการ
๒๕. นางสาวนิรมล เมธีสุกุล กรรมการ
๒๖. ศาสตราจารย์บังอร เสรีรัตน์ กรรมการ
๒๗. นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร กรรมการ
๒๘. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร กรรมการ
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประมา ศาสตรระรุจิ กรรมการ
๓๐. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนภา กรรมการ
๓๑. นางปัทมา วีระวานิช กรรมการ
๓๒. นายวิริยะ รามสมภพ กรรมการ
๓๓. นายสกล กิตต์นิธิ กรรมการ
๓๔. นายสุรศักดิ์ มุกประดับ กรรมการ
๓๕. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรียเดช ทรีปาตี กรรมการ
๓๖. นายเหมพงศ์ ทวีกาญจน์ กรรมการ
๓๗. นายอดุลย์ พิมพ์ทอง กรรมการ
๓๘. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อภิชาติ จิตต์เจริญ กรรมการ
๓๙. นายอำนาจ วิทยานูวัติ กรรมการ
๔๐. นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสวัสดิ์ ภูทอง รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๒. นางศิริพร ศรีพันธุ์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
๓. นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
๔. นายสมพงษ์ ผุยสาธรรม ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๕. นางสาวรุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๖. นางสาวพัชราภรณ์ ศรีคล้าย ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

๗. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
๘. นางสาวกิงกายุจน์ เมฆา	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
๙. นางสาวไอลัตา สมสมศรี	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๑๐. นางสาวกรกมล จิ่งสำราญ	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
๑๑. นายภาณุพงศ์ พนมวัน	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๑๒. นางสาวสุภาพร แข่งสมุทร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๓. เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๓๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการสภาการศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวตรีนุช เทียนทอง) ให้เป็นประธานการประชุมสภาการศึกษาในวันนี้ และขอแสดงความยินดีกับ นายสุเทพ แก่งสันเทียะ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาการศึกษา

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเสนอรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑๗ หน้า ซึ่งได้แจ้งเวียนให้คณะกรรมการสภาการศึกษาพิจารณาและรับรองรายงานการประชุม ภายในวันศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาไม่มีกรรมการแจ้งแก้ไขรายงานการประชุม

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยไม่แก้ไข

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๓.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเสนอเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด มีสาระสำคัญดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ ซึ่งการสร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในการพัฒนาการศึกษาได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ ประกอบกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ (๓) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ปัจจุบัน โดยมีการจัดทำโครงการสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามแนวทางการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ จัดทำโครงการสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและพื้นที่ ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ และสนับสนุนองค์ความรู้และการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่โดยการบูรณาการความร่วมมือในพื้นที่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความเห็นชอบการดำเนินการเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค เพื่อมอบอำนาจให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดในการทำหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของจังหวัดโดยมีแนวคิดการดำเนินการเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในจังหวัด

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. กรรมการเห็นสมควรให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของจังหวัด เนื่องจากสามารถบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ของจังหวัดให้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาได้ แต่มีข้อสังเกต ดังนี้ ๑) คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) กับคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร เนื่องจากหนึ่งจังหวัดมีหลายโรงเรียนและแต่ละโรงเรียนมีคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นจะมีกลไกอย่างไรที่ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในสมัชชาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่จะจัดตั้งขึ้น ๒) สถานักเรียน สภาเด็กและเยาวชน ศาสนิกสัมพันธ์ ภาคธุรกิจที่ต้องการบัณฑิตไปเป็นแรงงาน รวมทั้งครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครอง จะเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดและเกิดกลไกเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไร ๓) สมัชชาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่จะจัดตั้งขึ้นจะมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาจากหน่วยงานส่วนกลางมากน้อยเพียงใด ๔) ปัจจุบันคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีคณะกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ในระดับจังหวัดอยู่แล้ว หากมีการจัดตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดขึ้นอีกหนึ่งคณะ จะมีบทบาทภารกิจแตกต่างจากคณะกรรมการที่มีอยู่เดิมทั้งสองคณะอย่างไร ในข้อสอบถาม/ข้อสังเกตดังกล่าวเลขาธิการสภาการศึกษาชี้แจงว่า คณะกรรมการสถานศึกษากับคณะกรรมการศึกษาธิการ

จังหวัด มีความแตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาจะบริหารสถานศึกษา แต่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดจะบริหารการศึกษาของจังหวัด ซึ่งเจตนารมณ์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด คือมีความประสงค์ให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ที่หมายรวมถึง นักเรียน/นักศึกษา ศาสนิกชน สถานประกอบการ ได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการโดยอิสระ ในการจัดทำแผนการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงาน ทั้งนี้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่จะมีความแตกต่างจากคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่มีอยู่เดิม เนื่องจากคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่มีอยู่เดิม มีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นบุคลากรจากภาครัฐ แต่คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่มีองค์ประกอบที่ประกอบด้วยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อให้ได้ความเห็นที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของจังหวัด โดยในประเด็นนี้ประธานการประชุมมีความเห็นว่า ขณะนี้ยังมีได้กำหนดว่าจะจัดตั้งเป็นสมัชชา หรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด หรือคณะทำงาน หรือพัฒนาจากคณะอนุกรรมการเดิมที่มีอยู่แล้ว แต่เป็นการระดมความคิดเห็นเบื้องต้น เนื่องจากมีความประสงค์ให้แต่ละจังหวัดมีแผนการศึกษาที่มาจาก การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด

๒. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๘ กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๖) ประชาชนซึ่งมีภูมิปัญญาหรือประกอบอาชีพหรือธุรกิจในจังหวัดใด อาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุน หรือให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดใกล้เคียงได้ คณะบุคคลวรรคหนึ่งอาจจะเป็น สมัชชา สภา กลุ่ม หรือหมู่คณะที่เรียกชื่ออย่างอื่นได้ เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นคณะบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้เลขาธิการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบ เพื่อให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร” ซึ่งคณะกรรมการสภาการศึกษาจะเปลี่ยนเป็นคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และมีภารกิจในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีคณะบุคคลในจังหวัดทำหน้าที่จัดทำแผนการศึกษาจังหวัด เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการศึกษาทั้งระบบมีคุณภาพมากขึ้น โดยเจตนารมณ์ของการจัดตั้งคณะบุคคลดังกล่าวจะให้ คณะกรรมการสถานศึกษาส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับสมัชชา สภา กลุ่ม หรือหมู่คณะที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้ดูแลเชื่อมโยงไปถึงสถานศึกษาและร่วมจัดทำแผนการศึกษาของจังหวัด และเสนอแผนดังกล่าวต่อสภาการศึกษา (หรือคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ) เพื่อจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติต่อไป จึงเป็นเหตุผลที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดต่อที่ประชุมในวันนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการเตรียมการ นำเสนอต่อรัฐสภาในวาระ ๒, ๓ (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เนื่องจากเป็นกฎหมายปฏิรูปตามรัฐธรรมนูญ) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเตรียมการเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเมื่อมีผลบังคับใช้ นอกจากนั้นภารกิจของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยภารกิจการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดยังคงมีคณะอนุกรรมการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ส่วนคณะบุคคลที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นั้นเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่จะเชื่อมโยงการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนในจังหวัด โดยให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมีบทบาทหน้าที่เป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด

๓. การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา มีโครงสร้างของคณะอนุกรรมการที่ชัดเจนแต่ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และการดำเนินการเป็นการดำเนินงานเฉพาะกิจขาดความต่อเนื่อง หากมีคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา จังหวัด หรือสมัชชาการศึกษาจังหวัด จะมีข้อดีคือ มีองค์ประกอบที่เป็นอิสระโดยมีผู้แทนที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ มีรูปแบบการบริหารจัดการที่ชัดเจนขึ้น การดำเนินงานมีความเป็นอิสระและมีเนื้อหาสาระที่เป็นการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่มากขึ้น และมีการดำเนินงานต่อเนื่องเชื่อมโยงไปสู่ระดับชาติ สิ่งสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีกลไกเชื่อมโยงคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดเข้ากับคณะอนุกรรมการต่าง ๆ และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่อผลักดันให้เกิดประสิทธิผลในภาพรวม ดังนั้นคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดจะต้องมีองค์ประกอบเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพในการบริหารจัดการในพื้นที่ และจะต้องมีการเชื่อมโยงการทำงานของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเข้าสู่กลไกการทำงานของราชการที่อยู่ในพื้นที่

๔. การจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดจะทำให้สามารถเชื่อมโยงการดำเนินการพัฒนาการศึกษาลงไปถึงระดับสถานศึกษา ที่ครอบคลุมทุกระบบและทุกระดับการศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา การศึกษาอาชีวศึกษา และการศึกษาพิเศษ เนื่องจากแต่ละโรงเรียน แต่ละสถาบันการศึกษา มีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากทุกสถานศึกษาจะสามารถนำไปแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ และหากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด จะทำหน้าที่เชื่อมโยงแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อนำไปพัฒนาการศึกษาของจังหวัด แต่ต้องสร้างกลไกที่สามารถทำให้การเชื่อมโยงการดำเนินงานของสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดมีความสมบูรณ์ เนื่องจากองค์คณะบุคคลในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของจังหวัดเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด แต่อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕. การจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดจะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด แต่หากอยู่ภายใต้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดอาจมีข้อจำกัดเนื่องจากปัจจุบันการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการได้เฉพาะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่ครอบคลุมทุกระดับและประเภทการศึกษาของทั้งจังหวัด ดังนั้นจึงควรให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามีส่วนร่วมมากที่สุดเพื่อผลักดันให้เป็นการศึกษาของจังหวัดโดยประชาชนในจังหวัดอย่างแท้จริง

๖. การดำเนินงานของสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด อาจดำเนินการในรูปแบบคลัสเตอร์จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน รวมกลุ่มเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการศึกษา โดยนำสิ่งดีที่มีอยู่หรือเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดมาผลักดันให้มีความโดดเด่น สามารถตอบโจทย์ภาคส่วนต่าง ๆ หรือสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

๗. เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จะถูกยกเลิก เป็นผลให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดสิ้นสุดวาระลง ดังนั้นจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในการเตรียมการจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดอย่างรอบคอบว่าควรเชื่อมโยงการดำเนินการกับคณะบุคคลคณะใดหรือหน่วยงานใด

๘. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ยังไม่มีกำหนดการประกาศใช้ที่แน่นอน และเมื่อมีผลบังคับใช้ สภาการศึกษาจะสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งลงและจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบาย

การศึกษาแห่งชาติ รวมถึงคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดที่จะยุติบทบาทลง ดังนั้นจึงควรชะลอการดำเนินการในเรื่องนี้ไปก่อน ในประเด็นนี้กรรมการให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีความชัดเจนเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ฝ่ายเลขานุการสามารถนำเรื่องที่เสนอต่อสภาการศึกษาไปทดลองนำร่องในพื้นที่ Sandbox เพื่อให้มีข้อมูลที่เป็นผลการวิจัยสำหรับรองรับการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ประกาศใช้จะมีข้อมูลที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ แต่หากในระหว่างนี้ยังไม่ดำเนินการก็ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด ส่วนประเด็นคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดจะยุติบทบาทหน้าที่เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ประกาศใช้หรือไม่ มีความเห็นว่า การยุบเลิกหน่วยงานจะมีผลกระทบมาก ซึ่งจะต้องมีบทเฉพาะกาลรองรับที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามศึกษาธิการภาค คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งศึกษาธิการจังหวัด ต้องทำหน้าที่ต่อไป หากมีการเปลี่ยนแปลงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างบางอย่าง เช่น เรื่องการบริหารงานบุคคล ปัจจุบันพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้เปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น ส่วนเรื่องอื่น ๆ อาทิ โครงสร้างการบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง

๙. เรื่องการจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดเป็นเรื่องสำคัญและมีประโยชน์ เนื่องจากจังหวัดที่มีการจัดตั้งสมัชชาการศึกษาขึ้นแล้ว ผู้แทนที่มาจากภาคเอกชนมีความรู้สึกประทับใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ดังนั้นหากชะลอการดำเนินการ ควรมีคณะทำงานศึกษารายละเอียดการดำเนินการจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ปัญหาอุปสรรคและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นควรทำเป็น Sandbox ในจังหวัดทดลองนำร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินงานในรูปแบบสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด ตัวอย่าง Sandbox ที่ประสบความสำเร็จคือ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมีจังหวัดเป็นฐานและมีหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมดำเนินการ ปัจจุบันมีจำนวน ๘ พื้นที่นวัตกรรม และอยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีจัดตั้งเพิ่มเติมจำนวน ๑๑ พื้นที่นวัตกรรม

๑๐. ข้อจำกัดของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดในปัจจุบันคือ ไม่มีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการ ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษาในจังหวัด ทั้งโรงเรียนเทศบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถึงแม้ว่าในอนาคตคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดจะยุติบทบาทลง แต่จะมีหน่วยงานอื่นขึ้นมาทำหน้าที่แทน ดังนั้นหากมีการจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาจังหวัด จึงควรมีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนของผู้ปกครอง ผู้แทนจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของจังหวัด นอกจากนั้นหากดำเนินการในรูปแบบของคลัสเตอร์จังหวัดที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันจะทำให้การจัดการศึกษาของกลุ่มจังหวัดมีความเข้มแข็ง

๑๑. ปัจจุบันภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายกับภาคการศึกษามากขึ้น เช่น สวนผักไถ่จตุร จัดทำศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวิถีเกษตรอินทรีย์ ให้แก่นักเรียนนักศึกษา และผู้ที่สนใจ รวมถึงเป็นจุดศูนย์รวมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก และเปิดโอกาสให้เกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่ายในร้าน หรือ MK บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการศึกษาาระบบทวิภาคี ในรูปแบบการเรียนรู้คู่การทำงาน เป็นต้น

ซึ่งนอกจากส่งเสริมให้คนในพื้นที่ที่มีการศึกษาแล้วยังตอบโจทย์ความต้องการแรงงานของภาคเอกชน ดังนั้นเรื่อง การจัดตั้งสมัชชาการศึกษาจังหวัดหรือคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดจึงเป็นสิ่งที่จะต้องเร่งศึกษาและ ดำเนินการจัดตั้งให้เป็นรูปธรรมโดยมีกฎหมายรองรับ

๑๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่จะเตรียมเข้าสู่วาระ ๒, ๓ ของรัฐสภา อาจยัง ไม่มีกำหนดการประกาศใช้ในช่วงเวลาอันใกล้ มีเสียงสะท้อนจากคนในพื้นที่ประสงค์ให้เปลี่ยนคำนิยาม “ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า “ครูซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานศึกษาของรัฐ” เป็น “บุคลากรวิชาชีพ ที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา” แต่อย่างไรก็ตามการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาในเรื่องการจัดตั้งสมัชชา การศึกษาจังหวัดหรือคณะกรรมการสภาการศึกษาจังหวัดเป็นเรื่องดีที่ควรดำเนินการเพื่อเป็นการเตรียมการ รองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่จะประกาศใช้ ประธานการประชุมได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ประเด็นเรื่องคำนิยามที่ปรากฏใน มาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้มีการพิจารณาแล้ว

๑๓. การทดลองนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัด การศึกษาในระดับจังหวัด สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วโดยกำหนดเป็นภาค ๕ ภาค ภาคละ ๑ จังหวัด และ จัดทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถใช้จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นฐานการศึกษา เนื่องจากมีกรรมการสภาการศึกษาสองคนเป็นคนพื้นที่และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และในปัจจุบันเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของจังหวัด

๑๔. การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดการศึกษาในระดับจังหวัด อาจดำเนินการได้ ๓ วิธี คือ ๑) มอบหมายให้คณะกรรมการสภาการศึกษา ด้านเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ ๒) ตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ และเลือกกรรมการสภาการศึกษาเป็นประธาน ๓) มอบหมายเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการ โดยทั้ง ๓ ทางเลือกให้มีกรรมการสภาการศึกษาเป็นที่ปรึกษา หรือเชิญผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมเป็นที่ปรึกษา ในประเด็นนี้ กรรมการเห็นว่าคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีข้อจำกัดเรื่อง องค์กรประกอบไม่ครบถ้วน หรือมีจำนวนกรรมการไม่เพียงพอในการให้ความเห็น ดังนั้นจึงอาจแต่งตั้ง คณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ โดยอนุกรรมการจากคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และกรรมการสภาการศึกษาบางคนเข้ามาร่วมเป็นอนุกรรมการชุดใหม่ และ ให้มีที่ปรึกษา ประธานการประชุมมอบหมายให้เลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาแนวทางที่สามารถดำเนินการ ได้อย่างรวดเร็วและเป็นประโยชน์ เลขาธิการสภาการศึกษาเสนอว่า หากต้องการดำเนินการอย่างรวดเร็ว ควรมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ และโดยสรุป ที่ประชุมมีความเห็น ๒ ประเด็นคือ ๑) ให้จัดตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ หรือจัดตั้งคณะกรรมการ หรือมอบหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ๒) ดำเนินการศึกษาทดลองนำร่องในรูปแบบคลัสเตอร์จังหวัดหรือรูปแบบ จังหวัด เพื่อให้เป็นข้อมูลเชิงวิชาการ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามานำเสนอต่อสภาการศึกษา

มติ ที่ประชุมมีมติ

๑. มอบหมายให้เลขาธิการสภาการศึกษาพิจารณาความเหมาะสมในการ จัดตั้ง คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ หรือจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน หรือให้สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการศึกษาแนวทาง กลไก รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

๒. ให้ผู้ที่รับผิดชอบตาม ๑. ดำเนินการศึกษาทดลองนำร่องในรูปแบบคลัสเตอร์จังหวัดหรือ รูปแบบจังหวัด เพื่อให้เป็นข้อมูลเชิงวิชาการ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเสนอต่อสภาการศึกษา

วาระที่ ๓.๒ แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเสนอเรื่องแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ มีสาระสำคัญ ดังนี้

การจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติมีจุดเน้นการดำเนินงานเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับบุคคลทุกช่วงวัยสามารถเข้ารับการศึกษาศึกษาจากสถานศึกษาใดและสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาใดก็ได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนนำผลการเรียนรู้และประสบการณ์การทำงานหรืออาชีพ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย มารับรองและเทียบโอนกันได้ ซึ่งการดำเนินงานจะเป็นการเชื่อมโยงระบบการศึกษาของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคแรงงานและสถานประกอบการ และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา เป็นต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบธนาคารหน่วยกิตและกลไกการขับเคลื่อน : ความเชื่อมโยงระหว่างภาคอุดมศึกษากับภาคแรงงาน/ภาคประกอบการ การวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบธนาคารหน่วยกิตให้มีความชัดเจนและเกิดการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันมีหลายหน่วยงานดำเนินการระบบธนาคารหน่วยกิตแล้ว แต่ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้หน่วยการเรียนรู้ที่สะสมไว้ในธนาคารหน่วยกิตไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และรายงานการศึกษาและพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต : ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย มีข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับหน่วยบริหารจัดการ ให้มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบการบริหารจัดการนโยบายและการขับเคลื่อนระบบในภาพรวมของประเทศ โดยจัดให้มีหน่วยงาน ๒ ระดับคือระดับนโยบายในส่วนกลางและระดับปฏิบัติในจังหวัด ทำหน้าที่เชื่อมโยงระบบธนาคารหน่วยกิตเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระบบการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สามารถเทียบโอนประสบการณ์เข้ามาเก็บสะสมไว้ในธนาคารหน่วยกิตได้ ทั้งในรูปแบบการเสริมสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ให้นำมาใช้กับโลกปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ (Up-Skill) และการสร้างทักษะใหม่ที่เข้ากับโลกปัจจุบันได้ (Re-Skill) หรือระบบอื่น ๆ สามารถเชื่อมโยงกันได้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ ที่เป็นการผนึกกำลังบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ และมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สถาบันอุดมศึกษา สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา และมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์สะสมหน่วยกิตที่เชื่อมโยงระบบการศึกษาเข้าด้วยกัน รับเรื่องขอเทียบโอน รวมถึงดำเนินการเทียบโอนตามเกณฑ์และมาตรฐานแต่ละระดับ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษานำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. การจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติเป็นเรื่องที่ดีมาก และมีสถาบันการศึกษาหลายสถาบันใช้ระบบธนาคารหน่วยกิตแล้ว แต่ยังขาดความชัดเจนบางประการ ได้แก่ ๑) กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับบริการระบบธนาคารหน่วยกิต ใครที่สามารถเข้ามาใช้ระบบธนาคารหน่วยกิตได้บ้าง ๒) ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ

เข้ามาใช้บริการด้วยวัตถุประสงค์ใด ถ้าหากไม่มีความชัดเจนว่าผู้ที่เข้ามาใช้บริการมีวัตถุประสงค์อะไร อาจกระทบกระเทือนระบบการศึกษาทั้งระบบ เนื่องจากทิศทางแนวโน้มการศึกษาในปัจจุบัน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาอาชีวศึกษา และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีแนวโน้มที่จะไม่เรียนตามระบบการศึกษาแต่พร้อมที่จะใช้ระบบใดก็ได้ที่สามารถทำให้สำเร็จการศึกษาได้โดยเร็ว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั้งระบบ ๓) ความชัดเจนในการเตรียมการด้านบุคลากร ได้แก่ (๑) ผู้บริหารระบบที่ปฏิบัติงานแต่ละจังหวัด จะต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน (๒) ผู้แนะนำและให้คำปรึกษา จะต้องมีความเข้าใจและสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจนและสามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ (๓) ผู้ประเมิน โดยที่การประเมินจะต้องเป็นการประเมินรูปแบบใหม่ เช่น การประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นหน่วยกิตจะประเมินอย่างไร สมรรถนะจะเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและจะแปลงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นหน่วยกิตได้อย่างไร จึงจะสามารถเข้าสู่ระบบการสะสมหน่วยกิตได้ เป็นต้น และ (๔) ผู้บริหารบัญชี จะต้องมีการเตรียมการสำหรับคนใช้ระบบซึ่งไม่ได้เป็นผู้ที่เรียนในสถานศึกษาปกติ แต่อาจเป็นผู้ที่เรียนในโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น ผู้ที่เรียนในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน Non-degree รวมทั้งผู้เรียนที่เรียนรู้จาก Chula Mool หรือ Thai Mool ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการประสานกับสถานศึกษา เพื่อที่มีความเข้าใจในการออกไปประกาศสำหรับนำกลับเข้ามาสู่ระบบธนาคารหน่วยกิต และ (๕) ความชัดเจนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จะใช้ระบบใดในการบริหารจัดการ อาทิ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแบบ Internet banking หรือระบบ Cloud หรือระบบ Block Chain เพื่อให้ข้อมูลสามารถเข้ามาสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตส่วนกลางสำหรับการบริหารจัดการได้

๒. ระบบธนาคารหน่วยกิตเป็นเรื่องดีที่ผู้เรียนต้องการสำหรับการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต แต่ต้องเน้นการให้ความสำคัญกับมาตรฐานการศึกษา เพราะหากปล่อยให้ขาดมาตรฐานในระบบธนาคารหน่วยกิต จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับประเทศสูงมาก ระบบการศึกษาของประเทศไทยจะขาดความน่าเชื่อถือ ผู้จบการศึกษาจากประเทศไทยจะไม่มีใครหรือหน่วยงานใดในต่างประเทศให้ความเชื่อถือ ทำให้การศึกษาทั้งระบบของประเทศล้มเหลว ดังนั้นนอกจากมีระบบธนาคารหน่วยกิตที่ดีแล้วจะต้องเป็นระบบที่มีมาตรฐานด้วย ตัวอย่างมาตรฐานที่เป็นสากล เช่น ภาษาอังกฤษ ใช้คะแนน TOEIC TOEFL ภาษาญี่ปุ่น ใช้คะแนน JLPT เป็นต้น ระบบธนาคารหน่วยกิตจึงมีความจำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันเพื่อให้การศึกษามีมาตรฐาน สิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยให้ระบบธนาคารหน่วยกิตมีมาตรฐานได้คือ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากหลักสูตรที่มีคุณภาพ จากสถาบันที่มีคุณภาพ ที่ได้มีการรับรองและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร นอกจากนี้จะต้องมีการวางกลไกการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบ Information System สามารถเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลในระบบธนาคารหน่วยกิตได้ แต่ควรมีความเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์

๓. ระบบธนาคารหน่วยกิตที่จัดทำขึ้นควรเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพทั้งการเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่เป็นการ Up-skill และ Re-skill โดยในช่วงแรกของระบบธนาคารหน่วยกิตอาจดำเนินการโดยการทดลองนำร่อง เลือกรุ่นตัวอย่างขึ้นมาหนึ่งกลุ่มแล้ววางระบบทั้งระบบให้เป็นตัวอย่างที่สามารถไปเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิวิชาชีพในลักษณะของ Community Colleges ซึ่งจะทำได้สามารถควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้

๔. การขับเคลื่อนเรื่องธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เป็นรูปแบบหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาที่จำเป็นสำหรับโลกปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนรู้ที่เป็นดิจิทัลสามารถเรียนรู้ได้จากทุกช่องทาง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบธนาคารหน่วยกิต และพบข้อจำกัดบางประการ เช่น การเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิศวกรต้องติดต่อขอข้อมูลจากคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.) ซึ่งเป็นการเข้าถึงข้อมูลที่มีในหน่วยงานเฉพาะของรัฐเท่านั้น

แต่มีข้อส่งเสริมสนับสนุนคือ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่งมีการจัดการศึกษาในรูปแบบธนาคารหน่วยกิต ให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาทดสอบวัดระดับองค์ความรู้และสะสมเข้าระบบธนาคารหน่วยกิต ไม่เป็นการเรียนซ้ำจากวิชาเดิมที่เคยเรียน แต่อาจมีความเสี่ยงในเรื่องการกำกับมาตรฐานและการประเมิน ดังนั้นจึงต้องมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่กำกับและตรวจสอบมาตรฐานทั้งระดับจังหวัด ระดับส่วนกลาง และหน่วยงานที่ปฏิบัติ เชื่อมโยงไปถึงกรอบคุณวุฒิวชิวิชาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาหอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนน้อยรู้มาก เรียนน้อยจบเร็ว และทำงานได้เร็ว ไม่เสียเวลาในระบบการศึกษานานเกินไป

๕. พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ระบุให้ผู้เรียนที่พ้นจากการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกบาลีสสนามหลวง มีวิทยฐานะดังต่อไปนี้ (๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (๒) แผนกบาลีสสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยไม่มีระบบการเทียบโอนหน่วยกิต นอกจากนั้นหากสอบได้ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค จะมีวิทยฐานะในระดับปริญญาตรี โดยไม่ได้ระบุว่ามีการเทียบโอนอย่างไร นอกจากนั้นปัจจุบันพระภิกษุและสามเณรมีการเรียนซ้ำซ้อนในแผนกธรรมสนามหลวง แผนกบาลีสสนามหลวง และพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ดังนั้นจึงขอให้ให้นำการศึกษาของสงฆ์ เข้ามาผนวกกับระบบธนาคารหน่วยกิตที่กำลังดำเนินการอยู่ เพื่อให้มีระบบการเทียบโอนการศึกษาของสงฆ์กับการศึกษาในระบบ และลดความซ้ำซ้อนในบางวิชาของการศึกษาของพระภิกษุสามเณร

๖. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการเทียบโอนหน่วยกิตในลักษณะโรงเรียนจับคู่ดำเนินการ หากในอนาคตมีหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติจะทำให้ข้อจำกัดในเรื่องการจับคู่ดำเนินการของโรงเรียนหมดไป ไม่จำเป็นต้องมีการจับคู่โรงเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนที่ใดก็ได้แล้วเก็บข้อมูลเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ แต่ระบบจะต้องมีความชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูล

๗. องค์ประกอบของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการในคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และการดำเนินการของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติจะมีคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกำกับดูแลอยู่แล้ว หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานจะมีความซ้ำซ้อน ดังนั้นประธานคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติจึงควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการกำกับดูแลเรื่องหลักสูตร เนื้อหา หรือมาตรฐานเป็นการเฉพาะ เพื่อนำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ จะทำให้ลดความซ้ำซ้อนและเกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ระบบธนาคารหน่วยกิตอาจไม่จำเป็นต้องอยู่กับคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพียงอย่างเดียว เนื่องจากคณะกรรมการกรอบคุณวุฒิแห่งชาติดูแลในภาพรวม แต่ควรตั้งคณะทำงานศึกษาเรื่องระบบธนาคารหน่วยกิตเป็นการเฉพาะ จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อประกอบการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติต่อไป

๘. การเพิ่มความเชื่อมั่นให้หน่วยงานกลางระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ ควรต้องประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จะมาเข้าร่วมในระบบ เพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ นอกจากนั้นกลไกบุคคลเป็นเรื่องสำคัญในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเทียบโอนจะต้องมีธรรมาภิบาลเพื่อหลีกเลี่ยงการขายวุฒิการศึกษา

๙. การสะสมหน่วยกิตในระบบธนาคารหน่วยกิตจะต้องทำให้เป็นระบบมหภาค การเรียนรู้อัจจุบันสามารถหาความรู้ได้หลายช่องทาง อาทิ บทเรียน สื่อ เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เก็บไว้บนระบบ Cloud ซึ่งเด็กสามารถเรียนรู้จากที่ใดก็ได้ นอกจากนั้นยังมีมิติที่เป็นความแตกต่างของแต่ละบุคคล เด็กบางคนมีความสามารถพิเศษ ระบบธนาคารหน่วยกิตจึงควรทำให้เด็กสามารถลดระยะเวลาเรียนลงได้ เช่น การเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันเด็กจะเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ แต่เด็กบางคนอาจมีความถนัดหรือมี

ความสามารถเรียนบางวิชาได้สูงกว่าระดับชั้นที่ตนศึกษาอยู่ เด็กสามารถหาความรู้เพิ่มเติมแล้วไปสอบเทียบ เพื่อเก็บสะสมหน่วยกิตจนสามารถสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายได้โดยไม่ต้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเด็กสามารถไปลงวิชาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาในคณะหรือสาขาที่ตนเองมีความสนใจ ตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเก็บสะสมหน่วยกิตไว้ และเมื่อเด็กเข้ามหาวิทยาลัยทำให้เวลาเรียนในระดับอุดมศึกษาลดลง เป็นต้น

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษานำข้อคิดเห็นจากที่ประชุมไปดำเนินการจัดทำรายละเอียดและนำเสนอต่อสภาการศึกษาอีกครั้ง

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ ๔.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษา

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ นำเสนอให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน ๙ คณะ และประธานกรรมการสภาการศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ (คำสั่งสภาการศึกษา ที่ ๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดส่งคำสั่งดังกล่าวให้คณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเรียบร้อยแล้ว

เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับการดำเนินการของคณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน ๖ คณะ แต่ที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน ๙ คณะ ทำให้มีข้อจำกัดเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการดำเนินการของคณะกรรมการสภาการศึกษา ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงทบทวนบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๑ ด้านอำนวยการและประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นประธานอนุกรรมการ พบว่ามีภารกิจสอดคล้องตรงกับภารกิจประจำของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขออนุญาตชะลอการดำเนินการของคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๑ เพื่อนำงบประมาณที่มีอยู่ไปจัดสรรให้กับคณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน ๘ คณะ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหากคณะกรรมการมีภารกิจเพิ่มเติมและต้องใช้งบประมาณนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ขอให้บูรณาการการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักที่รับผิดชอบเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาและแนวทางการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๒ ความก้าวหน้าร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

นายสมพงษ์ ฝูยสาธธรรม ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอเรื่องความก้าวหน้าร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เมื่อปี

พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยในแผนการปฏิรูปดังกล่าวได้มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ต่อมานายกรัฐมนตรี (นายประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องผ่านการพิจารณาจากรัฐสภา โดยที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีองค์ประกอบจำนวน ๔๙ คน โดยมี นายตวง อันทะไชย เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ มีการประชุมแล้วจำนวน ๖๑ ครั้ง พิจารณากฎหมาย ๑๑๐ มาตรา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญฯ มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ยังขาดประเด็นสำคัญ ๒ เรื่อง คือ เรื่องกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และกองทุนครูเพื่อแผ่นดิน จึงเพิ่มเติมเรื่องดังกล่าวในส่วนที่ ๕ และส่วนที่ ๖ ของหมวด ๖ แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทำให้มีข้อกำหนดทั้งหมดประมาณ ๑๓๐ มาตรา ปัจจุบันคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เสร็จสมบูรณ์แล้ว และเตรียมเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาในวาระ ๒ และวาระ ๓ ภายในปลายเดือนพฤศจิกายน หรือ ต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบความก้าวหน้าร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๔.๓ แผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง นักวิชาการศึกษาคำนาถการพิเศษ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและปฏิบัติการกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะสามารถรองรับสถานการณ์และตอบโจทย์การพัฒนาการศึกษาของประเทศ ภายใต้ภาวะความผันผวนด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิสัยทัศน์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ คือ “สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นองค์กรนำในการพัฒนา ยกระดับ ร่วมขับเคลื่อนการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับทุกคนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยมีพันธกิจ ๓ ด้าน คือ ๑) พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา ด้วยการใช้งานวิจัยเป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับทุกคน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณภาพ ๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ และ ๓) ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงภายใต้หลักธรรมาภิบาล แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ๙ กลยุทธ์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยเป้าประสงค์ ๓ ด้าน ได้แก่ เป้าประสงค์ที่ ๑.๑ มีการติดตามและประเมินสถานการณ์การพัฒนาการศึกษาของประเทศ เป้าประสงค์ที่ ๑.๒ มีกรอบนโยบาย ทิศทาง และข้อริเริ่มใหม่ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ ๑.๓ มีกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับองค์กรให้คล่องตัวและมีสมรรถนะสูงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยเป้าประสงค์ ๓ ด้าน ได้แก่ เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ หน่วยงานมีความคล่องตัวและสมรรถนะสูง เป้าประสงค์ที่ ๒.๒ บุคลากรมีทักษะและความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะที่มุ่งหวัง และเป้าประสงค์ที่ ๒.๓ มีการบริหาร

จัดการข้อมูลและความรู้ด้วยดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างการบูรณาการและขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับเครือข่ายการศึกษาและสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ มีเป้าประสงค์ ๓ ด้าน ได้แก่ ๓.๑ มีภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศในการขับเคลื่อนการทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่อทุกคนอย่างมีคุณภาพ เป้าประสงค์ที่ ๓.๒ มีการนำผลงานวิจัยและสื่อสาธารณะไปใช้เพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป้าประสงค์ที่ ๓.๓ มีการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และพื้นที่ผ่านความร่วมมือในระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ จะต้องปรับกระบวนการทัศน์และความเข้าใจของทิศทางของแผนดังกล่าวให้กับทุกส่วนงานและบุคลากรทุกคนในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินการรายไตรมาส มีการสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานแต่ละไตรมาสเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้จะต้องมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มงานและสำนักของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีการใช้งบประมาณเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการเชื่อมโยงการดำเนินงานของทุกภาคส่วน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่ประชุมได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำ ๑) แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และ ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ จึงขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษานำเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องจากแผนดังกล่าวมาบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อให้แผนฯ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และประธานการประชุมมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนฯ ต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษารายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนฯ ต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

วาระที่ ๔.๔ การเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย : ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

นางสาวรุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอเรื่องการเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย : ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) มีสาระสำคัญดังนี้

การเตรียมการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย : ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เป็นงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนจากทุนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) และได้ดำเนินการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ผลการวิจัยเบื้องต้นได้ครอบคลุม Future Skill จำนวน ๔๑ ทักษะ สำหรับคนไทย ๔ ช่วงวัย และสำนักงานฯ ได้เลือกศึกษาเชิงลึกใน ๒ ช่วงวัย คือช่วงวัยเรียน (อายุ ๕ - ๑๔ ปี) และช่วงวัยรุ่น (อายุ ๑๕ - ๒๑ ปี) และพบว่าทักษะสำคัญของช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ๕ อันดับแรก คือ ๑) ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Literacy) ๒) ความฉลาดรู้ (Literacy) ๓) การเป็นผู้เรียนเชิงรุก (Active Learner) ๔) การเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) และ ๕) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โครงการวิจัยมุ่งเน้นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งเป็นข้อสรุปที่ได้จากการประชุมพิจารณากรอบแนวคิดโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน ๓ ทักษะ ได้แก่ ๑) ความฉลาดรู้ทางดิจิทัล (Digital Literacy) ๒) ความฉลาดรู้ (Literacy) และ ๓) การคิดเชิงสร้างสรรค์

(Creative Thinking) ปัจจุบันมีการเก็บข้อมูลช่วงวัยเรียน ๓,๔๖๘ ตัวอย่าง และช่วงวัยรุ่น ๓,๓๗๘ ตัวอย่าง ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งอยู่ระหว่างการประมวลผลและวิเคราะห์ผล และจะนำผลการวิเคราะห์มาเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาอีกครั้ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบการเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย : ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่ประชุมได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคตอีกทักษะหนึ่งคือ คือวิชาชีวิตและทุนชีวิต (Life Assets) เนื่องจากในปัจจุบันเด็กวัยเรียน/วัยรุ่น แพ้ไม่เป็น ผิดหวังไม่เป็น ไม่สามารถเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคและความท้าทายได้ ทำให้เด็กมีภาวะซึมเศร้า การแก้ปัญหาด้านวิชาชีวิตและทุนชีวิต (Life Assets) จะนำมาสู่การบริหารจัดการชีวิตที่ดี จึงขอให้นำเรื่องวิชาชีวิตและทุนชีวิต (Life Assets) ไปเป็นหัวข้อสำหรับการศึกษาวิจัย Future skill ซึ่งประธานการประชุมมีความเห็นสอดคล้องว่าเรื่องวิชาชีวิตและทุนชีวิต (Life Assets) มีความสำคัญมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่เน้นให้เด็กเป็นคนเก่งและเน้นเรื่องเรียนเป็นสำคัญ เด็กไม่เคยมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน เนื่องจากผู้ปกครองจะช่วยแก้ปัญหาให้เกือบทุกเรื่อง เด็กจึงไม่ได้เผชิญกับความผิดหวัง เมื่อพบปัญหาจึงทำให้เป็นโรคซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญและขอให้นำเรื่องทักษะการใช้ชีวิต และทักษะเรื่องวิชาชีวิตและทุนชีวิต (Life Assets) เพิ่มเติมเข้าไปใน Future skill

๒. ควรส่งเสริมปัจจัยภายในเพื่อให้สามารถพัฒนา skill ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ปัจจัยภายในดังกล่าว คือ ฐานราก ๓ มิติเพื่อการพัฒนามนุษย์ ประกอบด้วย ๑) การพัฒนาด้านตัวตน (Self) ๒) การพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา และ ๓) การพัฒนาด้านทักษะสมองส่วนหน้า (Executive Functions หรือ EF) การพัฒนาฐานรากทั้ง ๓ มิติตั้งแต่ปฐมวัยซึ่งเป็นต้นทางของการพัฒนา จะช่วยให้เด็กเติบโตและบริหารจัดการชีวิตได้ดีขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะปลายทางซึ่งเป็น Future skill ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

๓. ในอดีตคำว่า Literacy หมายถึง การอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่ในปัจจุบันคำว่า Literacy มีการตีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ Financial Literacy, Scientific Literacy, Environmental Literacy, Health Literacy จึงมีข้อสังเกตว่างานวิจัยนี้ควรตีความให้ครอบคลุมความหมายของคำว่า Literacy และประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือ ปัจจุบันมีปรากฏการณ์ Dyslexia หรือการอ่านเขียนแบบวิบัติ เป็นความบกพร่องในการอ่านและการเขียน ซึ่งแนวโน้มการอ่านของคนไทยลดลง จากร้อยละ ๙๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นร้อยละ ๙๓ ในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรศึกษาเรื่อง Literacy เกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ ควบคู่กับ Literacy ในความหมายอื่น ๆ ด้วย

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษานำข้อเสนอแนะข้อสังเกตของคณะกรรมการสภาการศึกษาไปพิจารณาดำเนินการ

วาระที่ ๔.๕ รายงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ สู่การปฏิบัติ

นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอรายงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ สู่การปฏิบัติ มีสาระสำคัญดังนี้

สืบเนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๕ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานในช่วง ๕ ปีแรก

คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ในฐานะผู้จัดทำและขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งจะช่วยให้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา ทั้งประเด็นปัญหาอุปสรรค และการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ สำหรับการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายรวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่

วิธีการดำเนินงาน ได้กำหนดขอบเขตการติดตาม ๓ ด้าน คือ ๑) ตามแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ ๖ ยุทธศาสตร์ ๒) ระยะเวลา ๕ ปีแรกของแผน ๓) กลุ่มเป้าหมาย ๔ ประเภท ได้แก่ หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค สถานศึกษา และห้องเรียน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (สิงหาคม - กันยายน) ได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสำรวจปลายเปิด โดยช่วงที่ ๑ ส่งให้หน่วยงาน ๓๖๔ แห่ง ช่วงที่ ๒ ส่งให้สถานศึกษา ๔๕๕ แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตุลาคม - พฤศจิกายน) ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ส่งกลับมายังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำแนกตามหน่วยงาน/สถานศึกษาและภาพรวม ตามแนวปฏิบัติและแนวทางการพัฒนารายยุทธศาสตร์ โดยระดับหน่วยงานส่งกลับมา ๑๖๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๖ และระดับสถานศึกษาส่งกลับมา ๑๖๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๑ สำหรับการสรุปผล จะพิจารณาตามเกณฑ์ ๒ ประเด็น คือ ๑) ความครบถ้วนตามแนวปฏิบัติ และ ๒) การสนับสนุนแนวทางการพัฒนาที่เป็นจุดเน้นของหน่วยงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่าหน่วยงานและสถานศึกษารับรู้การดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และหน่วยงานและสถานศึกษามีการดำเนินงานสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เฉลี่ยปีละ ๑-๒ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยมีการดำเนินงานมากที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สำหรับความก้าวหน้าการดำเนินงานตาม ๖ ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดคือยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่วนยุทธศาสตร์ที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุดคือยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๑) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะร่วมจัดทำแผนสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย และหน่วยงานภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ จะสนับสนุนตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ๒) สถาบันการศึกษา จะเป็นวิทยากรให้ความรู้ และ ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จะสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน คือ ๑) โครงสร้างการบริหารงานไม่ชัดเจน ทำให้ไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนฯ ๒) งบประมาณไม่ยืดหยุ่นกับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ในทุกระดับ ๓) การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงและเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย ๔) แผนการศึกษาแห่งชาติมีจำนวนตัวชี้วัดมากเกินไป และตัวชี้วัดบางตัวชี้วัดยากต่อการนำไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ๑) กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติ ๒) ควรมีการทบทวน/ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสาระของแผนฯ แต่ละองค์ประกอบ เช่น เป้าหมาย ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา เป็นต้น ๓) ทบทวนตัวชี้วัดซึ่งมีมากเกินไป และบางตัวชี้วัดไม่เหมาะสม/ไม่สอดคล้องกับสถานศึกษาที่มีบริบทต่างกัน ๔) ควรพัฒนา Big Data เพื่อการรายงานผลที่เป็นระบบ และเผยแพร่ผลการประเมินให้สาธารณชนรับทราบ และ ๕) ควรมีการประชาสัมพันธ์แผนการศึกษาแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนฯ ได้แก่ ๑) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อลดความซ้ำซ้อนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน ๒) เพิ่มอัตรากำลังบุคลากรให้สอดคล้องกับหน้าที่โดยเฉพาะระดับปฏิบัติ ๓) ปรับกฎระเบียบ/กฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินงานตามแผนฯ และ ๔) กระจายอำนาจด้านงบประมาณเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบ รายงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ สู่การปฏิบัติ

ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่ประชุมได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ดังนั้นเมื่อได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานแล้ว จะต้องพิจารณาว่าควรจะมีแนวทางการดำเนินการต่อไปอย่างไร และเมื่อมีการประเมินแผนฯ แล้ว จะมีการแก้ไขปรับปรุงแผนฯ อย่างไร จึงขอให้นำเรื่องการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนการศึกษาแห่งชาติบรรจุเข้าสู่วาระเพื่อพิจารณาในการประชุมสภาการศึกษาครั้งต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษานำเรื่องการติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ บรรจุเข้าสู่วาระเพื่อพิจารณาในการประชุม สภาการศึกษาครั้งต่อไป

วาระที่ ๔.๖ การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวปัทมา เอี่ยมละออง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายการเงินการคลังและทรัพยากรทางการศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัว สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาระสำคัญดังนี้

ปัจจุบันรัฐสนับสนุนเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามจำนวนผู้เรียนไปยัง สถานศึกษา และให้สถานศึกษาดำเนินการ จำนวน ๕ รายการ ได้แก่ ๑) ค่าจัดการเรียนการสอน ๒) ค่ากิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ๓) ค่าเครื่องแบบนักเรียน ๔) ค่าอุปกรณ์การเรียน และ ๕) ค่าหนังสือเรียน ซึ่ง ๕ รายการดังกล่าวไม่ได้มีการปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นระยะเวลา มากกว่า ๑๐ ปี แต่ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น และผู้ปกครองมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาจึงบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายจริงและจัดทำ ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ โดยครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบและนอกระบบ จำนวน ๔ รายการ ยกเว้นค่าหนังสือเรียน เนื่องจากค่าหนังสือเรียนมีการปรับอย่างต่อเนื่อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เห็นชอบในอัตราเงินอุดหนุนรายหัว สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอขอปรับ โดยทยอยปรับแบบขั้นบันได งบประมาณ ผูกพันต่อเนื่อง ๔ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำหรับสถานศึกษา ได้รับการปรับเพิ่ม ๒ รายการ คือ ค่าจัดการเรียนการสอน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ซึ่งจะทยอยปรับเพิ่มทุกปี โดยในปีสุดท้าย (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙) ค่าจัดการเรียนการสอนจะปรับ เพิ่มจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณร้อยละ ๒๐ ส่วนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะปรับเพิ่ม จากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณร้อยละ ๓๐ สำหรับผู้เรียน รัฐช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ๒ รายการ คือ ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งจะได้รับการปรับเพิ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยค่าอุปกรณ์ การเรียนปรับเพิ่มจากอัตรา ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณร้อยละ ๑๗ ส่วนค่าเครื่องแบบนักเรียนปรับเพิ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณร้อยละ ๗ และจะคงตามอัตราเดิมในปีที่ ๒ - ๔ สำหรับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน รัฐลดความเหลื่อมล้ำโดยสมทบค่าเครื่องแบบนักเรียนเพิ่มอีก ๑ ชุด สำหรับผู้เรียนที่ผู้ปกครองได้รับสิทธิ์บัตร สวัสดิการของรัฐ ในเบื้องต้นงบประมาณที่ได้ปรับเพิ่มเป็นงบประมาณเฉพาะค่าใช้จ่ายจำเป็นพื้นฐาน

ไม่รวมกรณีค่าใช้จ่ายจำเป็นส่วนเพิ่มสำหรับผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีบริบทเฉพาะ และรายการที่ขอปรับเพิ่ม อ้างอิงจากรายการเดิมที่มีอยู่

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะศึกษาแนวทาง สนับสนุนเพิ่มเติม กรณีสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะพิเศษ อาทิ ผู้พิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้เรียนปกติ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล และรับฟังความคิดเห็น และจัดทำข้อเสนอแนวทางการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพิ่มเติมสำหรับกลุ่ม ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษดังกล่าว

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรด รับทราบการปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่ประชุมได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ผู้เรียนกลุ่มการศึกษานอกระบบคือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและยากจน แต่ได้รับการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายรายหัวจากรัฐน้อยมาก ทั้งค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้งค่า อุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งกลุ่มการศึกษานอกระบบมีผู้เรียนส่วนหนึ่งที่อยู่ในวัยเรียน แต่เข้ารับการศึกษานอกระบบ อาทิ ผู้เรียนที่อาศัยอยู่บนดอยหรือบนเขา จำเป็นต้องมีค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่าอุปกรณ์การเรียน จึงขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการ สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบซึ่งเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย รายหัวเพิ่มมากขึ้น

๒. ควรจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม ๒ ประเด็น คือ ๑) เงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับ เป็นเงินจำนวนเท่าใด หรือคิดเป็นร้อยละเท่าใดของจำนวนเงินที่รัฐจัดสรรให้ และ ๒) เมื่อผู้เรียนสำเร็จ การศึกษาแล้ว ได้ตอบแทนให้กับสังคมหรือประเทศชาติคุ้มค่าหรือไม่ มีการคำนวณ Return On Investment (ROI) หรือ Social Return On Investment (SROI) หรือไม่ เป้าหมายการลงทุนกับการศึกษาคือการพัฒนาเด็กให้มี คุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หากมีข้อมูลดังกล่าวจะสามารถนำไปแก้ปัญหาการศึกษาและ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

๓. การจ่ายเงินอุดหนุนรายหัวให้กับผู้เรียน อาจจ่ายเงินในลักษณะคูปองให้กับผู้ปกครอง และ ให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเป็นเงินสำหรับใช้จ่ายเพื่อการศึกษา จะทำให้สิทธิ์ที่ได้รับไปถึงเด็กโดยตรง หากผู้ปกครองรายใด มีรายได้เพียงพอ สามารถคืนคูปองเพื่อนำไปให้กับกลุ่มเด็กยากจนได้ วิธีนี้จะทำให้เด็กได้รับเงินอุดหนุนอย่างทั่วถึง

๔. การศึกษาเรื่องเงินอุดหนุนรายหัวควรศึกษาทุกปีหรือใช้ระยะเวลาสั้นในการศึกษา เนื่องจากเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้มีภาวะเงินเฟ้อ จึงควรศึกษาว่าภาวะเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนอย่างไร แล้วเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐบาล เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้ทันกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน หากใช้เวลาศึกษาเป็นระยะเวลาสั้นจะทำให้เงินที่เสนอขอรับการจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวมีมูลค่าสูงมาก

๕. ประธานการประชุมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นอกจากเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้แล้ว ยังมีกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ที่ให้เด็กยากจนได้รับโอกาสในการศึกษาทุกระดับ การศึกษา และขอให้คณะกรรมการสภาการศึกษาคณะต่าง ๆ ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานของสภาการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภาการศึกษาไปพิจารณาดำเนินการ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

วาระที่ ๕.๑ กำหนดการประชุมสภาการศึกษาครั้งต่อไป

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามีกำหนดจัดประชุมสภาการศึกษาไตรมาสละหนึ่งครั้ง โดยจัดทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือนที่สองในไตรมาส และในเบื้องต้นได้กำหนดการประชุมครั้งต่อไปในวันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ช่วงบ่าย ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการจะประสานประธานกรรมการสภาการศึกษา และจะแจ้งกำหนดวันประชุมที่ชัดเจนให้กรรมการสภาการศึกษาทราบภายหลัง

มติ ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๕.๒ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

นางสาวจันทร์เพ็ญ เมฆาอภิรักษ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ออกประกาศ ๒ เรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องเพื่อพิจารณา วาระที่ ๓.๒ คือ ๑) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ๒) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งทั้ง ๒ เรื่อง ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๗๒ ง ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕) โดยประกาศฯ ดังกล่าวมีผลต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันใดสถาบันหนึ่งแล้ว มีความประสงค์ขอย้ายไปเรียนอีกสถาบันหนึ่งสามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ เป็นต้น นอกจากนี้ในอนาคตการทำผลงานทางวิชาการอาจไม่จำเป็นต้องส่งผลงานวิจัยแต่สามารถใช้ประสบการณ์อันเป็นที่ยอมรับสำหรับการยื่นเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการได้ จึงขอนำเรียนให้ที่ประชุมได้รับทราบ และประกอบการพิจารณาการจัดทำธนาคารหน่วยกิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ต่อเนื่องไปสู่การอุดมศึกษาต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล
นางปัทมา คำภาศรี
นางสาวเต็มศิริ ทรงเจริญ
นางสาวสุกัญญา ช่วยสุวรรณ
ผู้ตรวจราชการประชุม

เลขาธิการสภาการศึกษา
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจราชการประชุม